

Brüssel, 8. november 2023
(OR. en)

14904/23

LIMITE

AG 132
PE 131
INST 428
FREMP 311

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0902(APP)

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Eelmise dok nr:	10278/23 + REV 1-2
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU MÄÄRUS Euroopa Parlamendi liikmete valimise kohta otsestel ja üldistel valimistel, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 76/787/ESTÜ, EMÜ, Euratom ning sellele otsusele lisatud Euroopa Parlamendi liikmete valimist otsestel ja üldistel valimistel käsitlev akt („Euroopa Parlamendi valimisi käsitlev õigusakt“) – Poliitiline mõttevahetus

Delegatsioonidele edastatakse lisan eesistujariigi aruteludokument koos küsimustega, pidades silmas nõukogu (üldasjad) 15. novembri 2023. aasta istungil toimuvat poliitilist mõttevahetust.

ÜLDASJADE NÕUKOGU ISTUNG, 15. NOVEMBER 2023**ARUTELUDOKUMENT EUROOPA PARLAMENDI VALIMISI KÄSITLEVA ÕIGUSAKTI
KOHTA**

Eesistujariik Hispaania teatas oma poolaasta alguses, et jätkab tööd Euroopa Parlamendi valimisi käsitleva õigusaktiga. Ühelt poolt võttis ta kohustuse kutsuda liikmesriike üles pidama üldasjade nõukogus poliitilise mõttevahetuse poliitiliselt kõige olulisemate küsimuste üle, nagu Euroopa valimisringkond ja riikideülesed valimisnimekirjad. Teisest küljest kohustus ta korraldama tehnilise arutelu, koondades teemade kaupa artiklid, mille suhtes olid liikmesriigid eesistujariigi Rootsi küsimustiku tulemuste põhjal kõige enam üksmeelel.

Lähtudes esimesena nimetatud kohustusest ja võttes arvesse Euroopa Parlamendi poolt kõnealusele eelnõule omistatud tähtsust ning selle seost Euroopa tuleviku üle peetava laiemal aruteluga, pidades silmas Euroopa tuleviku konverentsi järeldusi, peab eesistujariik Hispaania asjakohaseks pidada see poliitiline mõttevahetus 15. novembril toimuval üldasjade nõukogu istungil. Arutelu eesmärk on anda suuniseid kõnealuse ettepanekuga tehtavaks edasiseks tööks, eelkõige seoses ettepanekutega Euroopa valimisringkonna ja riikideüleste valimisnimekirjade kohta.

Neid küsimusi käsitleti põgusalt eelmiste eesistumiste ajal. Märkimisväärne arv liikmesriike teatas, et nad ei pea võimalikuks toetada riikideüleseid valimisnimekirju, samas kui mõned teised pidasid oluliseks, et nõukogu tegeleks nende ettepanekutega süvitsi. Nimelt toimus esimene ja ainus poliitiline arutelu Euroopa Parlamendi valimisi käsitleva õigusakti ettepaneku üle Tšehhi eesistumise ajal 18. oktoobri 2022 üldasjade nõukogu istungil. Liikmesriigid väljendasid nende küsimuste suhtes oma esialgseid seisukohti. Euroopa Parlamendi valimisi käsitleva õigusakti ettepaneku artikleid käsitlenud eesistujariigi Rootsi uuringu raames leidis 13–15 liikmesriiki, et ühtset valimisringkonda käsitleva artikli 15 ükski lõige ei ole vastuvõetav, muu hulgas riiklikul tasandil tekkivate suurte õiguslike ja institutsiooniliste probleemide tõttu.

Eesistujariik Hispaania leiab, et liikmesriikide valimissüsteemide ühtlustamine Euroopa Parlamendi valimistel on mõistlik pikaajaline eesmärk, kuid mõistab samas vajadust säilitada eri liikmesriikide valimispõhimõtted, mis on sageli seotud liidu liikmesriikide põhiseadusliku tuumaga.

Euroopa Parlamendi valimisi käsitleva õigusakti algtekstis tehakse ettepanek luua Euroopa Liidu valimisringkond (artikkel 15), millel on järgmised tunnused: 28 kohta (vähemalt esimestel valimistel), mille Euroopa kodanikud valivad hääletamise teel, mis on eristatud riiklike nimekirjade alusel hääletamisest (artikli 12 lõige 1). Selle riikideülese hääletusega konkureeriks riikideülesed valimisnimekirjad, mille on koostanud valimistel kandideerivad erinevad Euroopa tasandi valimisüksused (erakonnad, koalitsioonid, ühendused jne; artikkel 2).

28 kandidaadist koosnevad riikideülesed valimisnimekirjad oleksid suletud nimekirjad, mis on hääletussedelil tähistatud asjaomase Euroopa tasandi valimisüksuse logoga. Valimisnimekirjad oleksid jaotatud kolmeks osaks ja igasse ossa paigutatakse üks kandidaat igast kolmest liikmesriikide rühmast, mis luuakse vastavalt rahvaarvule. Kohtade jaotamine toimuks D'Hondti meetodi alusel.

Eesistujariik Hispaania kavatseb jätkata tehnilist tööd eesistujariigi Rootsi küsimustiku tulemuste põhjal. Seetõttu võiks alustada tööd artiklitega, mis käsitlevad topeelhääletamise keeldu (artikli 4 lõiked 2 ja 3) ning hääletamise ligipääsetavust (artikkel 7). Konsensuse korral võib kaaluda temaatilisi arutelusid muude soolist võrdõiguslikkust, valimiskampaaniat või tulemuste väljakuulutamist käsitlevate artiklite üle. Tuleb märkida, et tehnilises arutelus ei keskenduta artiklite sõnastusele, vaid pigem sellele, millised sisulised elemendid on vastuvõetavad, et teksti üle peetavates aruteludes edasi liikuda.

KÜSIMUSED NÕUKOGUS PEETAVAKS MÖTTEVAHETUSEKS

- Kas liikmesriigid peavad võimalikuks jätkata valimisi käsitleva õigusakti poliitilisemate küsimuste arutamist?
- Kas nõukogu nõustub riikideüleste valimisnimekirjade ja Euroopa valimisringkonna põhimõttega? Kas probleemid on peamiselt tehnilist laadi?